

Сарајево, 20.06.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 13.06.2022. – 17.06.2022.**

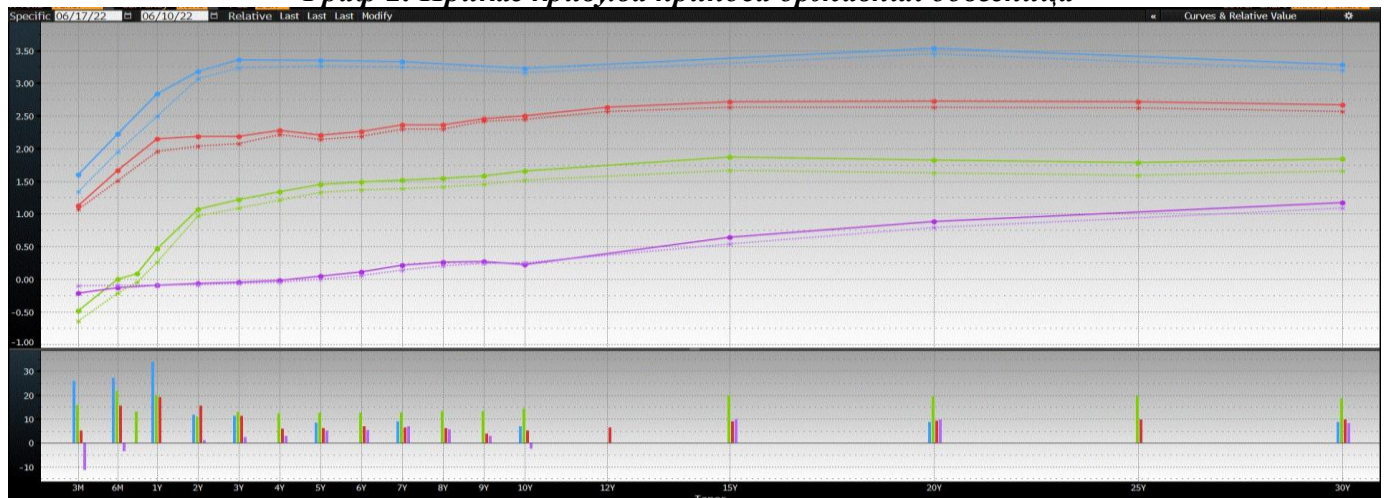
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	10.6.22	-	17.6.22	10.6.22	-	17.6.22	10.6.22	-	17.6.22	10.6.22	-	17.6.22
2 године	0,97	-	1,09	↗	3,06	-	3,18	↗	2,05	-	2,20	↗
5 година	1,33	-	1,46	↗	3,26	-	3,34	↗	2,14	-	2,21	↗
10 година	1,52	-	1,66	↗	3,16	-	3,23	↗	2,45	-	2,50	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubilllove

Доспијеће	Приноси			
	10.6.22	-	17.6.22	
3 мјесеца	-0,620	-	-0,446	↗
6 мјесеци	-0,216	-	0,001	↗
1 година	0,275	-	0,493	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 17.06.2022. године (пуне линије) и 10.06.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су у односу на претходну седмицу, наставили да биљеже раст, уз волатилна кретања подстакнута промјенама монетарних политика Феда, ВоЕ, као и неочекиваним повећањем каматних стопа SNB за 50 базних поена. У односу на претходну седмицу, приноси њемачких обвезница су повећани између 12 и 15 базних поена, док су приноси италијанских обвезница смањени између 7 и 19 базних поена. Након што ЕЦБ на протеклој сједници није послала јасан сигнал на који начин намјерава да спријечи већу фрагментацију унутар еврозоне, приноси италијанских обвезница су почетком седмице биљежили оштар раст, што је довело до тога да се разлика између десетогодишњих обвезница Италије и Немачке додатно повећа на ниво од 242 базна поена, односно да принос десетогодишњих италијанских обвезница пробије ниво од 4% први пут од 2014. године. Међутим, у сриједу је ЕЦБ одржала ванредни састанак, на којем се расправљало о недавној, израженој распродаји државних обвезница, а која је додатно интензивирала након најаве планова за повећање каматних стопа ове институције са рекордно

ниских нивоа. УВ ЕЦБ је саопштило да ће приликом реинвестирања доспјелих средстава по основу РЕЕР програма користити флексибилност како би се сачувало функционисање трансмисионог механизма. Такође, ЕЦБ је убрзала рад на новој алатки (о чему се раније шпекулисало) управо с циљем борбе против неоправданог раста приноса обвезница еврозоне. Након тога, појавила се непотврђена информација да ЕЦБ ужурбано ради на новој „антикризној“ алатки, чији је циљ спречавање фрагментација унутар еврозоне, а званичници желе да рад на томе окончају до наредне сједнице у јулу, када је заказано прво повећање каматних стопа. То се позитивно одразило на корекцију приноса италијанских обвезница, те је разлика између приноса ових и њемачких обвезница смањена на око 190 базних поена на крају седмице, односно принос италијанских обвезница с роком доспијећа од 10 година је смањен на 3,6%.

Члан УВ ЕЦБ Knot је изјавио да опције повећања каматних стопа ЕЦБ у септембру нису ограничене на 50 базних поена, те је додао да су могућа додатна повећања истих у октобру и децембру ове године. Појаснио је да ће све зависити од економских података, али да постоји реална могућност да ће раст каматних стопа бити настављен у октобру и децембру. Knot је потврдио став ЕЦБ да је „веома забринута“ за инфлацију, те да 75% свих цијена које се прате биљеже раст за више од 2%. Најближи економски савјетник премијера Италије Draghija Giavazzi је изјавио да повећање каматних стопа ЕЦБ није прави начин да се сузбију растуће цијене. Истовремено, члан УВ ЕЦБ Казимир је изјавио да може јасно да види потребу убрзања темпа повећања каматних стопа у износу од 50 базних поена, а да долазећи економски подаци само потврђују да нема разлога за оклијевање и да је боље за ЕЦБ да дјелује превентивно.

Централна банка Француске је објавила да очекује да економија земље избјегне рецесију у текућем кварталу, након што је забиљежена контракција у првом кварталу ове године (-0,20%). За други квартал се сада очекује квартални раст од око 0,25%.

На крају седмице су објављени финални подаци стопе инфлације у еврозони за мај, који су потврдили прелиминарне податке, односно да је забиљежена рекордно висока инфлација од 8,1%.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR) АПР	-14,5	-31,7	-17,8
2.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR) АПР	-	-3,67	-0,229
3.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г) АПР	-1,1%	-2,0%	-0,5%
4.	ZEW индекс тренутног повј. инвеститора – Њемачка ЈУН	-31,0	-27,6	-36,5
5.	ZEW индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка ЈУН	-26,8	-28,0	-34,3
6.	Трошкови рада – ЕЗ (Г/Г) I квартал	-	3,2%	1,9%
7.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.) МАЈ	8,1%	8,1%	7,4%
8.	Стопа инфлације – Њемачка (финал.) МАЈ	8,7%	8,7%	7,8%
9.	Стопа инфлације – Француска (финал.) МАЈ	5,8%	5,8%	5,4%
10.	Стопа инфлације – Аустрија (финал.) МАЈ	8,0%	7,7%	7,2%
11.	Стопа инфлације – Финска МАЈ	-	7,0%	5,7%
12.	Стопа инфлације – Италија (финал.) МАЈ	7,3%	7,3%	6,3%
13.	Стопа инфлације – Португал (финал.) МАЈ	8,1%	8,1%	7,4%
14.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR) АПР	-	2.758,9	2.755,4
15.	Стопа незапослености – Холандија МАЈ	3,2%	3,3%	3,2%
16.	Стопа незапослености – Италија (квартално) I квартал	-	8,6%	9,0%
17.	Стопа незапослености – Грчка (квартално) I квартал	-	13,8%	13,2%

САД

Током протекле седмице, одржана је сједница FOMC-а на којој је донесена одлука о повећању референтне каматне стопе за 75 базних поена (распон 1,50%-1,75%), што је уједно и највеће повећање од 1994. године, све како би зауставили нагли раст инфлације, а уз очекивања успоравања економије и раста незапослености у наредним мјесецима. Предсједник Феда Powell је изјавио да настављају са агресивним повећањем референтне каматне стопе од 50 или 75 базних поена и на наредном састанку FOMC-а у јулу. Очекује се да ће ова повећања довести до раста референтне каматне стопе од 3,4% до краја године, у односу

на њен тренутни распон од 1,5-1,75%. Што се тиче економских пројекција, Фед предвиђа успоренији економски раст око 1,7% у 2022. и око 2,8% у 2023. години, док за 2024. годину се очекује раст око 1,9%. Такође, очекује се благо повећање стопе незапослености на 4,1% у 2024. години (са садашњег нивоа од 3,6%), што изгледа нереално с обзиром на размјере монетарног заштравања. Фед је навео да су рат у Украјини и lockdown у Кини појачали проблеме у ланцима снабдијевања, те су створили додатни притисак на раст инфлације и генерално негативно утицали на свјетску економску активност, што се уједно одразило и на успорење америчке економије. Званичници Феда су такође означили бржи пут повећања трошкова позамљивања како би што прије ускладили монетарну политику са промјенама на финансијским тржиштима и утицали на успорење раста инфлације.

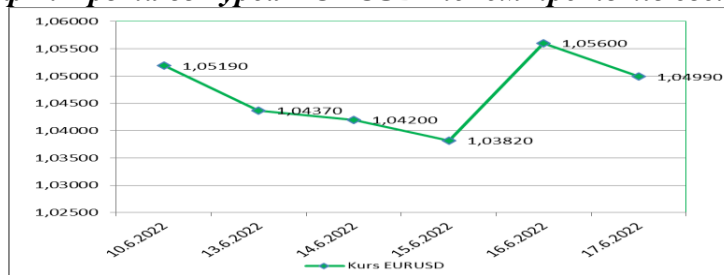
Након што је Фед завршио консултације које су трајале четири мјесеца о могућем усвајању дигиталног USD, председник Феда Powell је изјавио да би развој званичне дигиталне верзије USD могао да помогне у очувању америчке глобалне доминације, док друге земље издају своје валуте. Председник Феда Powell ће се током ове седмице обратити у Конгресу како би информисао законодавце у вези с даљим плановима у борби са инфлацијом највећом у посљедњих 40 година, а истовремено тежећи постизању максималног запослења.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г) МАЈ	10,9%	10,8%	10,9%
2.	МБА апликација за хипотекарне кредите 10. јуни	-	6,6%	-6,5%
3.	Индекс повјерења у прерађивачком сектору ЈУН	2,3	-1,2	-11,6
4.	Малопродаја (М/М) МАЈ	0,1%	-0,3%	0,7%
5.	НАНВ индекс тржишта некретнина ЈУН	67	67	69
6.	Индекс започетих кућа(М/М) МАЈ	-1,8%	-14,4%	5,5%
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 11. јуни	217.000	229.000	232.000
8.	Континуирани захтјеви незапослених 4. јуни	1.304.000	1.312.000	1.309.000
9.	Индустријска производња (М/М) МАЈ	0,4%	0,2%	1,4%
10.	Водећи индекс МАЈ	-0,4%	-0,4%	-0,4

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0519 на ниво од 1,0499.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице одржан је састанак MPC ВоЕ на којем је одлучено да се настави са постепеним повећањем каматних стопа, те је каматна стопа повећана за још 25 базних поена, иако је упозорено да ће се економија Велике Британије смањити у другом кварталу. ВоЕ је објавила да је спремна дјеловати „насилно“ уколико буде потребно, како би се отклониле опасности које представља инфлација за коју је сада извјесно да достиже ниво од 11%. MPC ВоЕ је гласао са 6:3 за повећање референтне каматне стопе на 1,25%, што је исти однос као и на састанку у мају, док је мањи број чланова гласао за повећање стопе за 50 базних поена. Ово је пети пут да је ВоЕ повећала референтну каматну стопу од децембра, када је и била прва велика централна банка која је поопштрила монетарну политику након пандемије Ковид19. Поједини критичари сматрају да се ВоЕ и даље креће споро да би спријечила да пораст инфлације постане укоријењен у платама и инфлаторним очекивањима, што би нанијело штету по економију у дугом року. ВоЕ је саопштила

да ће се БДП у другом кварталу смањити за 0,3%, прије него да ће доћи до благог раста од 0,1%, како се очекивало у мају.

Европска комисија је упозорила да ће предузети „пропорционалне мјере“ како би осигурала правну имплементацију Протокола о Сјеверној Ирској након што је Влада Велике Британије објавила закон који ће надјачати протокол. Марош Шефчовић, потпредсједник Комисије, рекао је да ЕУ на акције Владе Велике Британије гледа са „значајном забринутости“ и да ће размотрити наредне кораке.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (М/М) АПР	0,1%	-0,3%	-0,1%
2.	Индустријска производња (Г/Г) АПР	1,7%	0,7%	0,7%
3.	Прерађивачка производња (Г/Г) АПР	1,8%	0,5%	1,9%
4.	Услужни сектор (М/М) АПР	0,1%	-0,3%	-0,2%
5.	Трговински биланс (у млрд GBP) АПР	-20,000	-20,893	-23,879
6.	Захтјеви незапослених за помоћ МАЈ	-	-19.700	-65.500
7.	ILO стопа незапослености (квартално) АПР	3,6%	3,8%	3,7%

Током протекле седмице GBP је де прецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,85414 на ниво од 0,85847, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2315 на ниво од 1,2241.

ЈАПАН

Током протекле седмице, BoJ је на састанку одржаном у петак задржала постојећу ултрастимулативну монетарну политику, задржавши референту каматну стопу на нивоу од -0,1%, док је принос на десетогодишње државне обвезнице и даље на циљаном нивоу од 0,0%, насупрот притиску агресивног поопштравања колега из САД и Швајцарске, утицавши тиме и на JPY да се врати са највишег нивоа у посљедње двије седмице. BoJ је задржала будуће смјернице у вези с каматним стопама непромијењеним, али је понудила куповину десетогодишњих државних обвезница по 0,25% сваког дана. Наговјештавајући штету коју би недавна депрецијација JPY могла имати на економију, из BoJ је саопштено да се мора “помно пратити” утицај промјене девизног курса на економију. Иначе, одлука BoJ о задржавању постојеће монетарне политике је била очекивана, остављајући тиме утисак да је BoJ још више у супротности са другим централним банкама, које агресивно поопштравају политику како би обуздале растућу инфлацију.

Министар финансија Сузуки је изразио забринутост због недавне брзе депрецијације JPY, истичући да Токио покушава да постигне два супростављена циља, одржавање ниских каматних стопа без даљег слабљења JPY.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индустријска производња (Г/Г) финал. АПР	-	-4,9%	-1,7%
2.	Искориштеност капацитета (М/М) АПР	-	0,0%	-1,6%
3.	Основне машинске поруџбине (Г/Г) АПР	5,3%	19,0%	7,6%
4.	Индекс услужног сектора (М/М) АПР	0,8%	0,7%	1,7%
5.	Трговински биланс (у милијар. JPY) МАЈ	-2,040,4	-2,384,7	-842,8
6.	Извоз (Г/Г) МАЈ	16,1%	15,8%	12,5%
7.	Увоз (Г/Г) МАЈ	44,0%	48,9%	28,3%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 141,35 на ниво од 141,70. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 134,41 на ниво од 135,02.

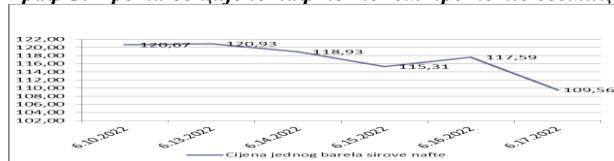
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 120,67 USD (114,72 EUR).

До средине протекле седмице цијена нафте се постепено смањивала. Пад је једним дијелом резултат већих глобалних залиха које утичу на превазилажење забринутости да ће потражња бити под утицајима све већег броја заражених Ковид19 у Пекингу и додатног повећања каматних стопа. ОПЕС+ је остао при својој прогнози да ће свјетска тражња за нафтом премашити нивое прије пандемије 2022. године, иако је истакнуто да руска инвазија на Украјину и развој догађаја око пандемије коронавируса представљају значајан ризик. ОПЕС и даље прогнозира да ће свјетска потражња за нафтом порасти за 3,36 милиона барела дневно у 2022. години, продужавајући опоравак од пада из 2020. године. Средином седмице цијена нафте је значајно смањена, те је забиљежила највећи дневни пад у последње три седмице под утицајем вијести да су залихе овог енергента у САД биле веће од очекивања. Производња нафте је коначно достигла ниво од 12 милиона барела дневно први пут од априла 2020. године. Саудијска Арабија је такође убрзала испоруке како би достигла најснажнији волумен продаје од марта. Крајем седмице цијена је наставила да се смањује под утицајем појачане забринутости да ће се тражња за овим енергентом смањити након повећања каматних стопа из прошле седмице, иако су и даље присутна ограничења управо на страни понуде, као и нове санкције које су уведене Ирану, а које лимитирају озбиљнији пад цијене нафте.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 109,56 USD (104,35 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 9,21%, што је први седмични пад цијене у последњих седам седмица.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелjenje за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.871,60 USD (1.779,26 EUR).

Цијена злата је до средине седмице смањена углавном због ишчекивања резултата састанка FOMC-а који се завршио у сриједу увече. Поред ишчекивања ових резултата цијена је била под утицајем апрецијације америчког долара, највеће у последњих 20 година, која је смањила атрактивност злата као сигурног уточишта. На завршеном састанку Фед је донио одлуку да повећа референтну каматну стопу за 75 базних поена, што је највећи раст каматне стопе од 1994. године. Након ове одлуке цијена злата је иницијално повећана, да би се током трговања под утицајем смањења приноса на државне обвезнице САД, као и због депрецијације долара, појачала тражња за златом, што је утицало да се његова цијена повећа на затварању тржишта у четвртак. Упркос томе што раст каматних стопа смањује атрактивност улагања у злато, појачани страхови од економског успорења и инфлације дају значајну подршку цијени злата и лимитирају озбиљнији пад цијене. Цијена овог племенитог метала је током трговања у петак смањена јер су инвеститори анализирали последње коментаре званичника Феда о каматним стопама, као и изгледе за даљи ток инфлације и економског раста. Цијена злата је забиљежила седмични пад од 1,72% управо због раста референтних каматних стопа Феда и других главних централних банака са циљем обуздавања инфлације, иако је волатилност на ширим тржиштима и криптовалутама дала одређени доњи праг значајнијем паду цијене овог племенитог метала.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.839,39 USD (1.751,97 EUR).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

